G in homine dominatur quanto tempore ipsa lex viuit,& idcirco cùm mortua fuerit,non dominabitur illi amplius,sed liberũ dimittet. Docet autem dominus eam esse iam mortuã,id est, cessasse iuxta carnalem intelligentiam vel obseruantiam, dicens:Lex & prophetæ vsque ad Iohánem, ex eo regnum Dei euangelizatur. Quod bene prefiguratum est,quãdo mortuus est Moyses,& Iesus susceptit principatum populi Israël. Moyses enim legem designauit,& Iesus dominũ Christum atq; gratiã euangelicã. Mortuo igitur Moyse,successit Iesꝰ in principatũ: quoniã mortua lege secũdum carnales obseruãtias, succedit euãgelica gratia. Et hoc est quod Apost. dixerat,nõ estis sub lege, sed sub gratia. i. nõ estis sub Moyse, sed sub Iesu : qa Moyses mortuus est,& Iesus imperat. Iustũ ergo fuit vt Moyses(id est lex) dominaretur in quolibet homine subiecto q̃diu viueret, & post mortẽ suam dominium amitteret, quatenus quicunque tempore legis seruiliter cogebantur eam facere, post liberatoris aduentum possent liberi ad euangelicam libertatem venire. Quod Apostolus per simile probat.[Nam mulier quæ est sub viro, viuente viro alligata est legi] viri, vt non possit ab eo discedere. Sed [si vir eius fuerit mortuus,soluta est à lege viri.]Sic etiam quandiu lex statũ habe ,debet seruari:sed si lex statum amittit, soluitur homo ab ea. Et quia viuente viro alligata est legi, [igitur viuente viro vocabitur adultera, si fuerit cum alio viro.]Sic finita & sublata lege,liberatus est homo per gratiam, vt non præuaricetur si ad Christum transierit dimissis figuris. Hoc enim exemplo docet Apostolus Christianum à lege factorum exutum, non ab omni lege, sicut mulier à lege viri exuitur,non à lege naturæ, nec vltrà debere esse sub lege. Si enim lex ei viuit, adulter est,nec prodest Christianum dici. Nam si legẽ seruat, adulter est & in fide & in lege,nec prodest ei Christus. Hæc etiam similitudo tota debet intelligi mystica,vt vir sit Moyses,hoc est, lex: mulier,anima vel plebs. Nam mulier quæ est sub viro,id est , plebs vel anima Iudaïca , quæ est sub Moyse,viuente viro,id est,viuente Moyse,hoc est, statum habente lege , alligata est legi , vt non possit recedere ab eius carnali obseruatione. Si autẽ mortuus fuerit vir eius,id est, Moyses,quem admodum suprà docuimus,soluta est mulier à lege viri,id est , plebs Hebræorum à iugo legis , vt non impediatur Christo copulari. Et quia nunc solummodo solutur,igitur viuente viro. i. viuente Moyse,durante legis actu,vocabitur adultera si fuerit cum alio viro:id est,crimen incurrit adulterij,si carnalem legis obseruantiam deserens,solam spiritalem Christi doctrinam tenere voluerit. Non enim deserẽda fuit suo tempore illa carnalis obseruatio legis,sicut & nunc non est assumenda. Sed[si mortuus fuerit vir eius]Moyses,id est,si lex actu cessante dormierit,[liberata est]ipsa plebs Hebræorũ[à lege viri]id est,à cõstrictione Mosayce institutionis,[vt nõ sit adultera,]sed casta,[si fuerit cum alio viro]id est, cũ Christo, vt illi soli complexibus amoris inhæreat,& solam spiritalem doctrinam custodiat. Deinde Apostolus adaptat similitudinem . Quandoquidem , inquit,viuẽte viro alligata est mulier, & eo mortuo soluta est , iuxta sensum qui tractatus est , [itaque & vos ô fratres mei]quemadmodum nos apostoli,[mortificati estis legi,] vt vlterius non viuatis in ea. Debuisset dicere, mortificata est vobis lex: sed hoc inter Iudæos dicere adhuc intractabile videbatur,& ideo magis intelligendum reliquit. Et idem valet quod dixit:Lex enim mortua est, quando carnalis eius actio penitus cessat. Et ille legi mortuus est,qui ab huiuscemodi actione cessauit. Caute ergo loquutus est Apostolus ne Iudæos offenderet,eligens potiùs dicere,mortificati estis legi,quàm,mortificata est lex vobis, cum vtrunque idẽ significet. Nihil inquit, legi debetis, quæ data est vsque ad Christũ:sed mortificati estis illi [per corpus Christi]id est,per hoc quod Christꝰ carnem assumpsit. Ex quo enim ille corpꝰ induit, lex mori cœpit in actione fidelitũ,quia lex & prophetæ vsque ad Iohánem , sicut ipse loquitur. Dimissis ergo per nouitatẽ gratiæ peccatis , cessante in vobis actione legis,mortificati estis legi per corpus Christi. i. per mysterium incarnationis eius. Vel mortificati estis legi,id est,figuratiuis vmbris,per corpus Christi,id est,per completionem solidæ veritatis quæ est in Christo . Quantum enim distat inter vmbram & corpus,tantũ inter illa quæ fiebant in veteri testamento,& ea quæ fiũt in nouo . Et ideo per corpus Christi mortuus est legi,quia per veritatem euangelicam cessauit ab vmbratili actione legis. Mortificati estis legi,i. soluti à lege mortuo vobis Moyse, [vt sitis] sponsa [alterius]viri,cuius non pudet esse. [quia surrexit ex mortuis]& superata morte in æternum viuit. Vel merito debetis eius esse,qui a vos sanguine suo redemit, & calcata morte surrexit vt vos posslideat,quos moriendo adquisiuit. Ideo surrexit,vt & nos à morte animæ faceret resurgere [vt fructificaremus,]id est,fructum boni operis facere remus [Deo,]qui antea fructificabamus morti.

Cùm enim essemus in carne, passiones peccatorum quæ per legem erant,operabãtur in membris nostris,vt fructificarent morti. Nunc autem soluti sumus à lege mortis,in qua detinebamur , ita vt seruiamus in nouitate spiritus,& nõ in vetustate literæ.

Vere nunc debemus fructificare Deo , cum simus legi mortificati, quoniam priùs fructificauimus morti.[Nam cum essemus in carne]quę carnis sunt operantes,quod est sub lege esse,[passiones peccatorum quæ per legem erant , operabantur in membris nostris.] Cum essemus in carne, inquit,id est,carnalibus desideriis astricti teneremur. Cum essemus in carne,id est , præsumeremus de carne. Nõ enim qui loquebatur Apostolꝰ, iam exierat de ista carne,aut eis loquebatur qui iã exierãt de ista carne,sed adhuc & qui loquebatur,

&